

15-05-2019

Yüksek Lisans veya Doktora yapacak yabancı öğrencilerde aranan Kriterler:

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nca Resmi Gazete' de yayımlanan 20 Şubat 2016 tarihli ve 29630 sayılı "Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Tanıma ve Denklik Yönetmeliği" ne göre; lisans eğitimini yurtdışında tamamlamış ve ülkemizde "yüksek lisans veya doktora" eğitimine başlamak isteyen yabancı uyruklu öğrenciler için, Madde 3-(1)-h 'ye göre "**Tanıma belgesi**" yani "Tanıma talebinde bulunan ilgilinin, tanınan bir yurtdışı yükseköğretim kurumundan ve programından mezun olduğunu gösteren, ancak denklik belgesi niteliği taşımayan belge" alınması gerekli ve yeterli idi. Ancak aynı yönetmeliğin 5 Aralık 2017 tarihli ve 30261 sayılı kararına göre; ilgili öğrencilerden Madde 3-(1)-e'de belirtildiği gibi "**Diploma denklik belgesi**" yani "Denkliği talep edilen diplomanın Türk yükseköğretim sisteminde hangi alan ve düzeye eşdeğer olduğunu gösterir belge" talep edilmektedir ki bu belgeyi alabilmek için aday Türkçe bir sınava girecektir.

"**Denklik**" kavramı, "**Tanınma**" kavramından çok daha geniş kapsamlıdır ve alındığı takdirde lisans eğitimini yurtdışında tamamlamış yabancı uyruklu dış hekimleri ülkemizde muayenehane, hastane ve polikliniklerde çalışma hakkı kazandırmış olacaktır. Türkiye'de 2017 yılı rakamlarına göre 29.147 dış hekimi bulunmaktadır. Bugün itibari ile 87 olan Dış Hekimliği fakülte sayısı ki bunların sadece 64 tanesi öğrenci almakta ve her yıl 3.552 yeni dış hekimi mezun olmakta dolayısı ile bu sayının önümüzdeki yıllarda katlanarak artacağı da kaçınılmaz bir durumdur. Bu verilere göre Türk Dış Hekimleri Birliğinin çalışmaları sonucu 2028 yılında ülkemizdeki dış hekimi sayısının 90.000'i aşacağı beklenmektedir. Bu sayı, Avrupa Birliği ülkelerine kıyasla oldukça yüksektir. Dolayısıyla, denklik verilerek ülkemizde çalışma hakkı kazandırılacak yabancı uyruklu dış

hekimlerine ihtiyaç bulunmadığı açıkça görülmektedir. Bununla birlikte benzer bir uygulamanın yurtdışında hiçbir örneğine rastlanmamıştır. Bizim dışımızda hiçbir ülkede, yüksek lisans ve doktora yapmak isteyen yabancı öğrencilere sadece “tanınırlık” adı altında denklik verilmemektedir ve bu öğrenciler yüksek lisans ve Doktora eğitimlerini eğitimleri tamamlandıktan sonra ülkelerine geri dönmektedir.

Amerika, İngiltere ve Avrupa ülkelerinin yıllarca eğitim ticaretinden büyük paralar kazandığı bir gerçektir. Bu ülkeler bugün Ortadoğu ve Asya’dan gelen öğrencilere vize ve yaşam şartları konusunda büyük zorluk çıkarmakta ayrıca çok yüksek paralar talep etmektedirler (İngiltere’de yıllık yüksek lisans ücreti 78.000 sterlin). Günümüzde ülkemizin şartlarının uygunluğu ve birçok Ortadoğu ülkesinin hekimlerine yüksek lisans şart koşması Üniversitelerimize büyük bir kazanç kapısı açarken bu öğrencilerin ailelerini de ülkemize getirerek yaşaması ayrıca döviz gelirlerimizi de artırmaktadır. Elbette Üniversitelerin gelirlerinin artması Türk öğrencilerin de eğitim şartlarının iyileşmesinde büyük katkı sağlayacağı da bir gerçektir. Bugün bir yabancı öğrenciden 30.000 Dolar yıllık ücret alan Üniversiteler mevcuttur. Basit bir hesaplama 50 yabancı öğrenci alan bir Üniversite $50 \times 30.000 = 1.500.000$ dolar yıllık kazanç sağlayabilir.

Ülkemizde “yüksek lisans veya doktora” eğitimine başlamak isteyen yabancı uyruklu dış hekimleri için, denklik alamadıkları takdirde, bazı sorunlar yaşanabileceği iddia edilmektedir. Bunlardan birincisi “malpraktis” konusudur. Ancak vurgulanması gereken en önemli nokta, bu öğrencilerin fakültelerde, kendilerine atanan danışman öğretim üyeleri ile ve onun sorumluluğunda hasta bakımını gerçekleştirdikleri ve herhangi bir malpraktis olayında danışman öğretim üyesinin sorumlu tutulduğudur (Ayrıca yabancı öğrenciler Malpraktis sigortası yaptırılmaktadır). Örneğin Lisans eğitimi gören Türk öğrenciler eğitimleri sırasında hiçbir şekilde malpraktisten sorumlu değildir onların klinik nöbetçi öğretim elemanları sorumluluğunu taşımaktadır. Diğer bir konu “hasta

hakları” konusudur. Hastanın her zaman hekim seçme hakkı bulunmaktadır ve istemediği takdirde yabancı uyruklu hekimlere tedavi olmayı reddedebilmektedirler.

Yabancı öğrenciler Yüksek Lisans (2 Yıl) veya Doktora (4 Yıl) eğitimi için geldiklerinden Denklik sınavını verebilmek için en az bir yıl veya iki yıl Türkçe öğrenmek için zaman harcayacaklardır nerdeyse neredeyse eğitimleri veya eğitimlerinin yarısı kadar bir süre geçireceklerdir. Şu anda yabancı öğrenciler birinci sene de hasta almayı sadece teorik dersler görüp çalıştıkları bölümü tanımakla zaman geçirip akşamları Türkçe kurslarına katılmaktadırlar. Genel de bir sene içinde bu öğrencilerin hastaları ile konuşabilecek derecede dil bilgisine sahip olmaktadır.

Sonuç olarak: tüm bu sorunların üstesinden gelinmesi için yabancı öğrencilere denklik verilmesine gerek olmadığını ve sadece eskide olduğu gibi tanınma belgesinin yeterli olacağını düşünmekteyiz.

Saygılarımızla arz ederiz.

Yabancı Diş Hekimlerinin Yüksek Lisans ve Doktora Kabul Kriterleri Komisyonu

Prof. Dr. Ender Kazazođlu (Başkan, Yeditepe Üniv. Diş Hekimliği Fak.)

Prof. Dr. Hakkı Sunay (üye, Altınbaş Üniv. Diş Hekimliği Fak.)

Prof. Dr. Gürkan Gür (üye, Ankara Üniv. Diş Hekimliği Fak.)

Prof. Dr. İrfan Karadede (üye İzmir Kâtip Çelebi Üniv. Diş Hekimliği Fak.)

Prof. Dr. Hasan Küçükcolbaşı (üye, Medeniyet Üniv. Diş Hekimliği Fak.)

Prof. Dr. Sina Uçkan (üye, Medipol Üniv. Diş Hekimliği Fak.)

Prof. Dr. Hakan Akın (üye, Sakarya Üniv. Diş Hekimliği Fak.)